

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

IX. tečaj.

V Gorici, 1889.

5. zvezek.

Srečno novo leto!

Zopet konec starega leta, novega začetek! Bog mi je dal to leto, da bi delal pokoro, prejel odpuščanje grehov, prejel milost božjo in zaslužil slavo (večnega zveličanja), pravi sv. Bernard. Koliko dobrega bi bil lahko storil, ako bi bil vsako uro, ali vsaj vsak dan samo eno dobro delo opravil, ker ima leto 365 dni in vsak dan 24 ur. Ako pa danes ne vidiš pred seboj kupa dobrih del, skerbi, da boš v novem letu staro popravil, kaker in koliker moreš, in živel kaker se kristijanu spodobi. Ako hočeš to doseči, preskerbi si podporo, na katero e boš opiral, nagib, ki te bo vodil, in sklep, kateri te bo vterjeval.

Ne ti, bogoljubni bravec, ne jaz in nihče na svetu ne ve, bo li doživel še drugo novo leto. Kaj vse mislimo in namerjamo zadnji dan v letu in Bog nam more reči kaker negdaj evangelijskemu bogatinu: „Neumnež, to noč bodo tvojo dušo terjali od tebe.“ (Luk. 12, 20). Ne vemo še celo, če bomo doživeli jutranji dan: „Ne veste, piše apostelj Jakob, kaj bo jutri.“ (4, 10). V koliki nevarnosti smo zgubiti časno srečo, dobro ime, zdravje, milost božjo in življenje! Smel bi reči s kraljem Davidom: „Obdajajo me zla, katerih ni števila.“ (ps. 39, 13.) V taki nevarnosti smo vsi; ali ne potrebujemo tedaj posebnega varstva? Zato si

neketeri kristijani izberejo na novega leta dan svetnika svojega stanu za svojega letnega patrona. Dobro preberejo njegovo življenje; zapomnijo si, kako se je vedel v veselih in kako v žalostnih urah, in si prizadevajo posnemati njegovo življenje po svetu, ki stoji v bukvah poterpežljivega Joba: „H kakemu svetniku se obrni!“ (Job 5, 1.) Ako se privali mej letom za soncem sreče in veselja nevihta nesreč in terpljenja, hitro se spomnijo, kako se je vedel njih izvoljeni patron v takih okoliščinah in ravnaje se po njem ostanejo mirni in tihi. V svojem patronu nahajajo zgled in podporo, da v revah in nadlogah ne omagajo in ne obupajo.

Razun patrona si izbere pobožen kristijan na novo leto tudi kak izrek svetega pisma ali pa enega ali drugega svetnika. Tega izreka se pogosto spominja, njega se derži in nanj se opira kaker na palico. Moč tega izreka ga varuje greha, spodbuja k čednosti in oserčuje k stanovitnosti. Oton II. Verčeljski škof, pravi, da se s tem orožjem zadušijo pregrehe in s to hrano živijo čednosti. Naš sv. oče Frančišek je pogosto izgovarjal: „Moj Bog in moje vse;“ sv. Frančišek Ksaverij: „O presveta Trojica.“ Sv. Leonard Portomavriški si je izbral ta le izrek: „Zgodi se v meni, nad mano, z mano in sè vsem mojim tvoja naj svetejša, naj popolniša in naj ljubezniviša volja zdaj in vselej in na vekomaj. Amen.“ Sveti možje so take izreke pogosto in pobožno izgovarjali. Ako so bili vtrujeni, izgovorili so večkrat tisti rek, in so bili pokrepčani; ako so terpeli, so bili oserčeni; če so delali, razveseljeval jih je njihov rek in še dalje spodbujeval. Izvoli si tudi ti, bogoljubni bravec, kak tak pobožen izrek in skusil boš, kako dobro bo za te.

Ravno tako koristno je, napraviti kak sklep. Tomaž Kempčan pravi, da bi bili kmalu sveti, ako bi se znebili vsako leto le enega pogreška. Zakaj, ako se dobro varuješ enega pogreška, varuješ se ob enem tudi drugih. Prevdari tedaj na novega leta dan, kateremu grehu si najbolj vdan. Tega se loti z božjo pomočjo in priprošnjo svojega patrona. Ko boš izpraševal svojo vest zvečer in ko se boš pripravljaj za sveto spoved, poglej, kako si deržal storjeni sklep. Zadnji dan leta preglej še enkrat, kako si preživel celo leto. Ako boš zvesto deržal sklep celo leto, spoznal boš, kaj ti je koristil.

Popolni odpustki, katerih se morejo vdeležiti v mesecu januarji eni ali drugi.

Udje tretjega reda imajo popolni odpustek : keder imajo mesečni shod in enkrat v mesecu, keder je komu drago.

Popolni odpustki udov roženkranske bratovščine so prvo nedeljo v mesecu.

Popolni odpustki živega rožnega venca : na novo leto, na svete tri kralje in na praznik presv. Imena Jezus. (Marien-Psalter 1889. Beringer stran 709.)

Udje bratovščine presv. Serca Jezusovega morejo dobiti popolni odpustek prvi petek ali prvo nedeljo v mesecu in enkrat katerikoli dan v mesecu. (Beringer stran 669.)

Udom bratovščine vednega češčenja presv. Rešnjega Telesa je podeljen popolni odpustek : tisti dan, ko imajo mesečno skupščino, ako so pri sv. maši in nauku ; ko derži ud mesečno uro ; prvi četrtek in prvi petek v mesecu in še enkrat katerikoli dan v mesecu (Beringer stran 644).

Popolni odpustek v frančiškanskih cerkvah za vse verne je : 16. januarja, sv. Berard in tovariši marterniki iz prvega reda, 30. jan. sv. Hijacinta devica tretjega reda, in 31. jan. blažena Ludovika vdova tretjega reda. Pogodbe za te odpustke so: spoved, obhajilo, obiskovanje kake frančiškanske cerkve in navadne molitve za odpustke.

Drugo nedeljo po sv. 3. kraljih je praznik presv. Imena Jezus, popolni odpustek to nedeljo ali pa mej osmino za vse verne, ako se spovejo, obhajajo, molijo za odpustke po navadi, obišejo kako cerkev, ki je v Avstriji, in so pri sv. maši vsaj mej tjeonom. (Innoc. XIII. 17. jul. 1722. in Pij VII. 21. maj. 1810.)

Življenje svetega Lovrenca Brindiškega.

V. poglavje.

Verhovni poglavar reda in njegove vizitacije, čudežni dogodki v Benetkah in njegova pobožnost do sv. rešnjega telesa.

1. Cesar sam je prihod p. Lovrenca sv. očetu naznanil in pohvalil njegovo apostolsko delovanje. Ob enem se je pa tudi papežu zahvalil, da je poslal kapucine v njegovo cesarstvo.

Klement VIII. in kardinalji so prav slovesno sprejeli vernivšega se komisarija.

Pred kapiteljnomo je Lovrenec pogostokrat in očitno izrazil željo, naj mu za naprej ne nakladajo častnih služeb. Zato je smel upati, da mu bo nadalje dovoljeno na tihem živeti in edino za zveličanje svoje duše skrbeti. Pa Bog je delal ž njim tako, kaker nekedaj z Mojzesom, ki je moral proti svoji volji biti vodnik svojemu ljudstvu.

Vsi bratje, ki so se zbrali h kapiteljnu, da si izvolijo generalja, so bili v tem edini, da je Lovrenec mej vsemi najspodobnejši za glavarja reda. Vsi so z veseljem pozdravili enoglasno izvolitev, zakaj mislili so, da so s p. Lovrencem dobili družega serafinskega očeta. Papežu pa in kardinaljem je bila ta izvolitev porok, da bo red tudi za naprej z ukom in gledom delal na korist cerkve.

Le edini p. Lovrenec je bil, ki je žaloval zavoljo te volitve. Njegova ponižnost mu še misliti ni pustila, da bo največjo častno službo v redu opravljal; zakaj dobro je znal, da so take službe najnevarnejše za zveličanje duše. Le misel, da je tako božja volja, ga je primorala sprejeti volitev.

Kaker hitro je nastopil to svojo službo, štel si je v dolžnost, obiskati vse provincije reda. Ker je zavoljo protina terpel velikokrat hude bolečine, dovolil mu je papež, da sme popotovaje jezdariti ali pa voziti se. Pa nikoli se ni poslužil tega privoljenja, da ne bi delal nasproti duhu zatajevanja in pokore, kaker velevala vodilo. Ne dež in sneg, ne vročina in mraz, ne nevihta in ploha, vse to ga ni moglo nigdar prisiliti, da bi bil delal izjemo, če tudi je imel privoljenje od papeža.

Generalj je pričel svojo vizitacijo po Milanski pokrajini. Od tod je šel v Švico, v Flandrijo, na Francosko in Španjsko, in se je vernil preko Nemčije na Laško.

Na teh popotovanjih je obiskal vse večje samostane; v te je poklical tudi redovnike iz sosednih manjših samostanov. Ker mu je bilo nemogoče v teku treh let tudi te obiskati. Tako je hotel vsaj kaker dober oče vse svoje otroke videti in ž njimi govoriti in se osebno prepričati o njih željah in potrebah.

Komaj je prišel v kak samostan, vže je pričel vizitacijo s primernim nagovorom. Zastonj so mu prigovarjali, da po dolgi in težavni poti potrebuje počitka, — njegova gorečnost ni terpela odlašanja. Da bi natanko izpolnil svoje dolžnosti, pozabil je

na svojo vtrujenost, katero si je nakopal s postom, ponočnim bdenjem in dolgo potjo. Vse se je čudilo njegovemu trudu; po deset ali dvanajst ur je neprenehoma popotoval, da je ob določenem času prišel do samostana. Pri vsem tem trudu pa mu je bila navadna jed kos kruha in nekaj sočivja; tudi spal je le na golih tleh. Nigdar ni opustil skupne cerkvene molitve ob polnoči, če tudi je še le pozno in zdelan prišel v samostan. Takov zgled prave čednosti in pobožnosti, ki si ostane vedno enaka, oživel je tudi gorečnost po samostanih. Kar pa je spoštovanje, ljubezen in vdanost vseh še bolj vterdilo, in tudi bolj mlačne k natančnemu spolnjevanju vodila sililo, to so bila njegova opominovanja in podučevanja, s katerimi si je pridobil serca vseh.

Prijazen, ponižen in krotak je ravnal s starejšimi kakor z očetmi, z mlajšimi, kakor s sinovi, s vsemi pa, kakor s svojimi brati. Krotko in prizanesljivo je lajšal ostrost vodila z besedami opominjevanja in vspodbujanja. Bil je pa tudi oster in odločen proti vsakemu tudi najmanjšemu neredu in razvadi, ki bi pospeševala mlačnost; zato je odpravil vse, kar bi bilo znalo nasprotovati natančnemu spolnjevanju vodila.

Ta odločnost pa ni izvirala iz ošabnosti, svojeglavnosti in želje po vladanji, ki se tako pogostokrat zapazi pri predstojnikih, ki so poklicani, da vodijo sebi enake. Izvirala je edino le iz ljubezni do dobrega, ki je bila voditeljica vsemu njegovemu dejanju in ravnanju. Vsi so bili o tem enih misli, da ni mogoče najti boljšega in previdnejšega predstojnika; zakaj Lovrenec je imel vse tiste dobre lastnosti in čednosti, ketere bi vsi predstojniki morali imeti.

Nič ni ušlo njegovi pazljivosti; bodi si, da bi oživel mej brati ljubezen do vboštva, molčanja in molitve, bodi si, da bi grajal napake in razvade, ki so se tekom časa zavoljo človeške slabosti vrinile.

V vsem je bil pravičen in odkritoserčen; zato je zaničeval priliznjene in hinavske ovaduhe, katerih posel je, da bi pod nalličnico gorečnosti prevarili Boga in ljudi. S s svojim bistrim razumom je precej spoznal, če jih je k njemu pripeljala res prava gorečnost ali pa gerda strast. Take je ostro posvaril, kakor je tudi zaslužila njih dvojezičnost. Osramoteni so šli od njega.

Pogostokrat je naletel tudi na take, ki so sami sebe previsoko cenili, druge pa zaničevali in prezirali. V svoji domisljivi sodbi o sebi so hrepeneli tudi po častnih službah, češ, da

jih prezirajo. Tudi te je umel ozdraviti častihlepnosti. Sè živimi barvami jim je opisal nevarnosti, ki so združene s predstojniško častjo; zato so ga kmalu jeli prositi, naj jih pusti vedno le podložne ostati.

Po svojih popotovanjih je tudi vodil in predsedoval provincijalnim zborom, v katerih so volili za provincije razne predstojnike. Pred in po volitvi je sè živo besedo volivcem in izvoljenim opisal odgovor, keterega bo enkrat pred sodnim stolom božjim dajati predstojnikom za duše, ki so bile po njih krivdi pogubljene, kaker tudi za tiste, ki so opešale na poti popolnosti. Tako jih je umel navdati sè svetim strahom, ki naj jih spremlja v njih službi. Tudi jih je pripeljal do spoznanja, da so navadno oni najsposobniši in zmožnejši za take častne službe, ki se jih boje in ogibljejo. Prišlo je tako daleč, da so se skoraj vsi jeli izgovarjati, češ, da so nezmožni za tako odgovorno službo. Zato so bili prisiljeni v konstitucijo reda vzeti določilo: „Bratje naj se nikar ne vstavljajo sprejeti službe, za ketere so bili odločeni.“

Generalj je bil Bogu hvaležen, da so njegovi podložniki takega mišljenja; saj se popolnoma strinja s ponižnostjo, ketero je učil sam z besedo in zgledom. Če je kaj kalilo njegovo veselje, bila je čast, ki se je tikala njegove osebe, in ketere se pogostokrat ni mogel in smel ogniti. Prava martra je bila zanj, če je moral na svojem popotovanji pri škofih ali družih imenitnih ljudeh obedovati. Pogostokrat je šel po ovinkih, da bi se ognil takim povabilom. Pa ni se mu vsakikrat posrečilo, da bi bil prekanil čuječnost onih gospodov. Če tudi je hodil v družbi sè svojimi tajniki in drugimi spremljevalci in se po ničemer ni ločil od družih, vendar so ga povsod vsi precej spoznali po obličji, na keterem se je nekako posebno odsevala njegova nedolžnost. Saj je obličje, kaker pravijo, zercalo duše. Hitro so zagnali hrup: „Ta-le je! ta je sveti kapucinski generalj!“

Ko je bival v Milanu, privrelo je od vseh strani toliko ljudi, da se ceste kar niso mogle sprazniti. Čim bolj se je skrivaj, tem bolj so ga hoteli videti in slišati. Na zadnje je moral slušati kardinalja Friderika Boromeja ter iti na baljkon, da blagoslovi množico, ki ga je prosila blagoslova. Tako se mu je godilo povsod; zakaj povsod je šla njegova slava pred njim. Zastonj je prepovedal predstojnikom samostanov, naj nikomer ne povedo dneva njegovega prihoda; skušal je, da je prišel pozno v noč na odločeni kraj in pa zopet na vse zgodaj odšel. Vse to

pa ni prav nič pomagalo. Vsakikrat se je zbrala velika množica ljudi, ne zmeneč se za trud in daljno pot, da ga pozdravi in prejme njegov blagoslov.

Ravno tako čast je morala prenašati njegova ponižnost v Švici, Flandriji, Loreni, Parizu in Lijonu. Povsod so ga obsipali z enakimi častmi in odlikovanji, kaker v Milanu.

P. Honorij iz Šampinjija je bil takrat generaljev komisarij na Francoskem. Tega moža, ki je bil tudi mogočen v besedi in dejanji, je navdajal enak duh, kaker našega svetnika. Tukaj je imel Lovrenec tudi to veselje, da je videl slavnega p. Angelja iz Žojeze (Joyeuse), ki je bil v spodbudo vsem sè svojimi pridigami in čednostmi. Le-ta je leta 1600 sprejel tudi slovesno obljubo nadepolnega p. Jožefa Leklera iz Trombleja. Nade, ketere so stavili v tega mladega redovnika, spolnile so se v tako obilni meri, da je menil kralj Ludovik XIII. njegove zasluge za državo in cerkev le s tem poplačati, da je zahteval, naj postane kardinalj.

Da ne ponavljamo enega in istega, ne bomo opisovali, kako slovesno so povsod sprejemali sv. Lovrenca. Omeniti hočemo samo en dogodek, ki se je zgodil v Marselji.

Ko je namreč prišel v to mesto, šla mu je velika množica meščanov naproti, da ga sprejme v slovesnem sprevodu v mesto. Mej množico je bil tudi neki nem ali mutast človek. Sè silo se prerine skozi gnječo do svetnika, pade pred njega na kolena, poljubi obleko in ga sè znamenji z rokami prosi, naj mu izprosi od Boga dar govora. Svetniku se vbožec v serce smili, zato ga blagoslovi. In glej! precej je začel do zdaj mutasti na glas poveličevati milost božjo in dobroto moža, keterega se je usmiljeni Bog poslužil. da je storil tako očeviden čudež. Ko je videla množica to čudežno ozdravljenje, zagnala je veselo vpitje in spremila čudodelnika, kaker ga je imenovala, v samostan. Ker je to ljudstvo vže po natori živo in veselo, ni bilo hvale in veselja ni konca ni kraja.

Samo ob sebi se ume, da je bilo vse to za ponižnega generalja velika martra. Za to čast mu je bilo prav po godu neko zatajevanje, ki ga je po naključji doletelo ravno isti večer v samostanu. V nobeni reči se ni hotel razločiti od družih; zato je tudi pred njim stal lončen verček za pijačo. Brat, ki je imel to opravilo, je hotel v ta verček naliti vina boljše verste. Mesto steklenice z vinom zgrabi v naglici steklenico s hudim kisom,

ter ga nalije v verček mesto vina, ne zapazivši zmote. Lovrenec, ki je imel navado vedno premišljevati Kristusovo terpljenje, je bil zelo vesel, da je imel po toliki slavi priliko po Jezusovem zgledu gasiti žejo z jesihom. Nič ni omenil zmote, ampak molčal. Še le po večerji negdo po naključji zapazi, da so postregli generalju z jesihom mesto vinom. Vsi se zelo prestrašijo, posebno brat, ki se je tako gerdo zmotil. Provincijal in gvardijan sta se hotela opravičevati, pa Lovrenec jima smeje reče: „Raje pijem v samostanu jesih, nego poslušam zunaj v mestu hvalo, s katero me obsipljejo!“

Dne 3. februarija 1603. leta je bil v Marselji predsednik provincijalnemu kapiteljnu. Potem je šel v Langdok. V Tuluzi so ga duhovni in plemstvo sprejeli nad vse slovesno. Kjer koli se je očitno prikazal, obsula ga je množica in prosila blagoslova.

Tudi na Španjskem so ga povsod prav slovesno sprejemali. Tukaj je imel kapucinski red le tri provincije: v Kataloniji, Valenciji in Aragoniji. Po svojih vizitacijah v teh krajih je našel generalj natančno spolnovanje vodila in drugih naredeb. V tej natančnosti se še dandanes odlikujejo sinovi sv. Frančiška po Španjskem.

Le neka grobnica, ki jo je našel v neki samostanski cerkvi v Kataloniji, mu ni bila všeč. Zdelo se mu je, da nasprotuje vboštvu in priprostosti, katero naj kažejo kapucinske cerkve. Bil je krasen spominik, ki ga je bil dal postaviti neki duhovnik, da bi po smerti v njem počivalo njegovo truplo. Sv. Lovrenec je imel nekak stud do tacyh spominikov, ki kažejo le posvetno nečimernost. Zato je očitno grajal predstojnika, da je pustil ta umetni spominik postaviti v cerkev in zapovedal, naj reče duhovniku, da ga odstrani iz cerkve. Predstojnik se je jel izgovarjati, češ, da oni tega nigdar ne bo storil; tudi se lahko pritoži pri višji gosposki, gotovo bo storil vse, da se reši in ohrani dragoceni grob. Na ta izgovor je Lovrenec odjenjal za en trenotek. Tem odločneje je pa povedal svojo misel o tem pri kapiteljnu, kateremu je nekaj dni potem predsedoval. Po govoru, s katerim je kapitelj pričel, je še rekel: „Vsi poznate svetost našega vodila in postav. Vsi ste prepričani, da veje iz njih priprostost in skromnost nasproti posvetnemu bogastvu in nečimernosti. Odkar bivam mej vami, sem se z veseljem prepričal, da vse navdaja duh našega serafinskega očeta, in da nad vse visoko cenite njegovo najljubšo čednost, sveto vboštvo.“

Le nekaj se ni zdi, da jej nasprotuje, namreč prekrasni grob, ki sem ga videl v neki vaši cerkvi. Oj, kolik razloček mej tem dokazom človeške nečimernosti in pa hvale vredne in svete priprostosti hiše božje. Če ste bili preodjenljivi in ga pustili postaviti, podvizajte se zdaj, da popravite neradovoljno napako. Strah pred ljudmi naj vas ne zaderžuje; zakaj Boga, ne pa ljudi se moramo bati. V božjem imenu in v imenu izročene mi oblasti vam zapovem, da rečete prelatu, naj odstrani spominik, ki je bolj primeren za grob kakega pagana, kaker za grob služabnika križanega. Ke bi se pa obotavljal, vam zapovem, da precej zapustite to cerkev in samostan.“

Ko je prelat slišal o ostrem vzkazu, je hitro sprevidel, da mora zgubiti svoj grob ali pa redovnike. In on ni niti trenotek omahoval. Velel je odstraniti spominik, keterega je postavil s tolikimi stroški, da ohrani redovnike na korist cerkvi. Ta dogodek ga je tudi spomnil na ostri odgovor, ki ga bo enkrat moral dati o rabi svojega premoženja. Obračal ga je za naprej v boljše namene.

Končavši svojo vizitacijo po Španjskem, je sklenil po morji verniti se v Italijo, ker mu je protin vzročeval hude bolečine. Tam je hotel najprej obiskati samostane v Neapolju in Siciliji. V Marselji je stopil na barko maljteških vitezev. Pred odhodom je sè svojimi tovariši še obiskal votlino, kjer je, kaker pripoveduje življenje svetnikov, sv. Marija Magdalena živela trideset let v ostri pokori. Zelo je svetnika prešinil pogled votline, ki jo je z obilnimi solzami močila spokornica, katero je Odrešenik tako zelo ljubil. Z veliko pobožnostjo je opravil na tem svetem kraji daritev sv. maše in ostal še nekaj ur v sv. premišljevanji. Potem pa je šel v mestice Avriol blizu Marselje če tudi so ga prosili dominikani, ki tukaj prebivajo, naj ostane nekaj časa pri njih. V mestici so prebivavci postavili kapucinom samostan in ko je leta 1720, 1721 in 1722 po teh krajih kuga morila ljudi, stregli so kužnim bolnikom z nevmorno delavnostjo in vmirajočim delili sv. zakramente.

Maljteški vitezi so bili veseli, da so imeli na krovu ene svojih bark slavnega kapucinskega generalja. Njih gorečnost za čast kerščanskega imena je še bolj vnemal pogled moža, po kterem je Bog pred dvema letoma tako občutljivo ponižal ošabne priveržence Muhamedove vere.

Ko pride v Neapolj, je pričel Lovrenec vizitacijo po samo-

stanih sè svojo navadno gorečnostjo. Posebno pa mu je bilo na tem, da ohrani vboštvo po samostanih. Jako ga je žalilo, če je našel poslopja, izbe in opravo, ki se niso vjemale ž njim, ali pa, če je pri mizi pogrešal največo priprostost. Zastonj so se mu izgovarjali, češ, da se ne morejo braniti darov, ketere jim pošiljajo imenitni dobrotniki; s tem bi jih žalili. „Nikar ne prejemajte,“ rekel jim je, „kar nasprotuje sv. vboštvu, keterega ste obljubili. Še veliko bolj vas bodo čislali, ko bodo videli vašo vestnost!“

Ko je našel v dveh samostanih provincije Otranto nekatera lepotičja, ki se ne strinajo z vboštvom, zdrobil jih je z lastno roko. Še bolj pa ga je vžalilo, ko je naletel na neki samostan, ki je bil bolj podoben kaki palači, kakor samostanu kapucinov. V pričo vseh redovnikov tega samostana je preklel nepristojno poslopje in rekel v preroškem duhu, da bo samostan razdjan in ne ostal kamen na kamenu. Redovniki so hoteli precej zapustiti samostan, ker so vedeli, da se natanko vresničijo generaljeva prerokovanja. Sam pa se je temu zoperstavil, češ, naj le ostanejo; nobenemu se ne bo pripetilo kaj žalega. Vse se je tako zgodilo, kakor je naprej povedal. Ko so bili vsi redovniki pri neki procesiji, porušilo se je poslopje. Le cerkev, ki je kazala po vsem vboštvo, ostala je nepoškodovana. — Žalibog, tudi današnje dni vidiš semtertja stanovanja olepšana z raznimi dragocenimi rečmi, hišo Gospoda nebes in zemlje pa zanemarjeno, da se Bogu smili!

Ta dogodek je vzbudil po vseh provincijah novo gorečnost do vboštva. Predstojniki so sami od sebe odstranili ves nepotrební lišp. Povsod se je jela zopet kazati priprostost, ki tako lepo pristoji sinovom sv. Frančiška.

Enako mu je bilo na skerbi, da vzderži po vseh samostanih pravi red; kjer je našel mlačnost, vnel je zopet vse h gorečnosti; kjer pa je našel še prvotno ostrost, skušel jo je ohraniti.

Zadnje leto svojega predstojništva je šel o pustu v Neapolj. Vedeli so vsi, da ga njegova obilna opravila v njegovi gorečnosti ne zaderžujejo v oznanovanji božje besede, ko se mu prilika ponudi. Zato so ga prosili, naj ima postne pridige. Rad je vslišal prošnjo. Od vseh strani so ljudje vreli skupaj, da slišijo božjo besedo iz ust božjega služabnika, o katerem so že toliko slišali. Tudi škof iz Stole je prišel, da sliši slavnega moža in prejme njegov blagoslov. Videti pa toliko množico poslušavcev

in tolik sad pridig, vsklikne veselo: „Resnično! ke bi prišla tudi sv. Peter in Pavel pridigovat, ne mogla bi imeti več poslušavcev in večega vspeha sè svojimi pridigami!“

Pridigoval je vsaki dan dvakrat. V jutru je razlagal resnice po evangeliji, zvečer pa je govoril o češčenji Marije, katero je ves čas svojega življenja posebno častil, pa tudi po vsi moči širil njeno češčenje.

Za tega časa se pripoveduje o njem tudi ta-le dogodek: Na prošnjo je necega dne pridigoval v cerkvi sv. Duha, kjer so imele vboge nune svoj samostan. Bile so v hudi zadržgi in pomanjkanji. Hotel je poslušavce opozoriti na njih vboštvo in jim nakloniti vsmiljena serca poslušalcev. Ko je sè živo in zgovorno besedo opisal žalostni stan Bogu posvečenih devic, vzel je svoj borni plašč raz pleča in rekel: „Kot predstojnik najybožnejšega reda v katoliški cerkvi imam le ta-le plašč kot svojo lastnino. Rad ga dam vbogajme, da pomagam sirotam. Naj se proda, in prav veselilo me bo, če s tem kaj pomorem pobožnim devicam, katere priporočam tudi vaši vsmiljenosti in ljubezni!“

Te besede in zgled pridigarja so imele dober vspeh. Od vseh strani so dobile miloščino. Vsagdo si je štel v dolžnost, da po zgledu kapucinskega generalja po svoji moči pripomore nevestam Kristusovim. Ko so nune videle iti Lovrenca brez plašča iz cerkve proti domu, poslale so plašč za njim in ga prosile, naj ga vzame zopet nazaj. Pa generalj odgovori: „Rad sem dal svoj plašč; ke bi bil imel kaj boljšega, bi bil tudi rad dal, da pomagam po svoji moči.“

Samo ob sebi se ume, da predstojnica nun ni predala plašča, ampak so ga varno shranili v samostanu kot drag spominik. Neapolitanski provincialj, ki je dobro poznal svojega predstojnika, je dal generalju drugi star in obnošen plašč, katerega je potem nosil.

Mej temi dogodki je v Rimu vmerl papež Klement VIII. dne 3. marca 1605. leta. — V prvi pridigi, ki jo je imel na to, je Lovrenec svojim poslušavcem razložil veliko zgubo, ki je zadela katoliško cerkev sè smertjo tako izverstnega papeža. Opozoril jih je na prelepe nauke, katere je dal katoliškemu svetu s pismom, s katerim je oznanil sveto leto 1600; opomnil je koliko nejevernikov, krivovercev in očitnih grešnikov se je spreobrnilo za časa vladanja rajnega papeža. Pokazal je, kako je te zgubljene ovčice le gorečnost in zgled Kristusovega namestnika

pripeljala zopet nazaj v naročje svete cerkve. Sam poln hvaležnosti, je omenil tudi vseh dobrot, ketere je on in ves njegov red prejel iz papeževih rok, ker je pospeševal in podpiral razširjenje kapucinskega reda po nemških deželah. Svoj govor je končal z gorečo molitvijo, naj Bog osiročeni in žalostni cerkvi da vrednega namestnika.

Malo dni potem — dné 1. aprilja — je za papeža izvoljen Leon XI., jako zveden mož v vseh cerkvenih zadevah. Pa je le kratek čas — sedem in dvajset dni — vladal cerkev. Naslednik mu je bil kardinalj Kamilj Borgeze, ki si je pridil ime Pavel V.

Nekaj dni preden je bil novi papež izvoljen je prišel Lovrenec v Rim. Če tudi je bila v mestu vsa pozornost obrnjenjena na volitev papeško, vender ga je ljudstvo navdušeno sprejelo. Kapucini so takrat imeli samostan sv. Bonaventure. Od jutra do mraka je romala pobožna množica proti samostanu, da vidi svetega moža in prejme njegov blagoslov. Ko je šel pervikrat očitno z drugimi redovniki v sprevodu v Vatikansko cerkev, da opravi predpisane molitve za srečno izvolitev papeževo, zaderževali so ga vedno ljudje, hoteč mu poljubiti roko ali obleko. Z naprej se je hotel ljudem ogniti, zato je obiskoval sam cerkve in hodil po najdaljših potih in ovinkih. Tudi to mu je malo pomagalo. Ljudje so ga navadno kmalu spoznali in obsipali s častjo in raznimi prošnjami.

Necega dne je šel v cerkev sv. Janeza v Lateranu, ki je bila na samem precej daleč od mesta. Na potu naleti na tropo judov, ki so ga čakali. Znano je sovraštvo teh ljudi do katoliške cerkve in njih služabnikov. Pa pozabili so to sovraštvo, padli na kolena pred božjega služabnika in ga prosili, naj nikar nanje ne pozabi. Zopet naj jim oznanuje resnice sv. vere, kaker je delal pred leti. V kratkem govoru jim obljubi, da je pripravljen vedno jim razlagati sv. pismo in preroke v pravem pomenu, kaker hitro bo dobil povelje za to. Pa Bog je odločil našemu svetniku drugi delokrog. Odločil ga je za gorečega aposteljna mej krivoverci, ki so razjedali po raznih deželah obstoječi državni red, in da podpira svoje brate po nemških in avstrijskih deželah v tem delu.

Kaker hitro je bil izvoljen novi papež in so kardinalji zapustili konklave, podvizal se je Lovrenec, da se pokloni sv. očetu in prejme blagoslov in predstavi sv. zboru kardinaljev. Sv. oče so Lovrenca pri tej priložnosti posebno odlikovali; spre-

jeli so ga s takimi obredi, kaker navadno sprejemajo kardinalje. Tudi pozneje je Pavel V. pokazal, da ima do našega svetnika še vedno tisto zaupanje, ki ga je vže imel kot kardinalj.

Tudi kardinalji so Lovrenca spoštljivo sprejeli. Mej njimi jih je bilo več, ki so s posebnimi zmožnostmi in učenostjo čast delali sv. zboru. Bil je slavno znani Belarmin, ki je ravno spisoval svoje kontroverze; kardinalj Baronij, ki je sestavljal svoje letopise; kardinalj Tolet je pisal razlaganje sv. pisma. Vsi ti učeni možje so se posvetovali o raznih vprašanjih z našim svetnikom. Kardinalj d' Ossat pa se je pogostokrat razgovarjal z Lovrencem o svetnih in političnih zadevah; znal mu je dati marsikak dober svet. Saj si je bil nabral mnogo skušenj po raznih dvorih.

Če tudi je bilo vse to častno za Lovrenca, vender je bilo zoperno njegovi ponižnosti. Ko je prišel domov v samostan, rekel je pogostokrat: „Oj kolika čast, če ni treba sprejemati dokazov časti! Kolika slava, če moreš biti deležen zaničevanja našega Gospoda in Odrešenika! Oj, kako hrepenim po tem, da bi bil oproščen vseh častnih služeb!“

2. Slednjič je prišel dan, po katerem je tolikanj hrepenel. Provincijalji ali predstojniki vseh provincij so se zbrali h generaljnemu kapiteljnu. Vse je do solz ginil govor, s katerim je pričel zborovanje. Ponižno se je obtožil, češ, da je tisoč in tisoč napak storil za časa svojega predstojništva. Ponižno jih je prosil, naj si zbero za verhovnega poglavarja tako razširjenega reda moža, ki ima boljše zmožnosti in večo gorečnost. Le-ta bo mogel red prav voditi.

Izvolili so za naslednika p. Siljvestra iz Asiza, jako pobožnega in izkušenega moža. Lovrenec sam ga je nasvetoval. Potem takem so smeli biti zadovoljni z volitvijo; saj si je novi generalj vzel za zgled našega svetnika.

Po kapiteljnu se je Lovrenec odpravljal v Benetke. Pred odhodom pa je moral obljubiti kardinalju Spinelliju, škofu v Aversi na Neapolitanskem, da bo imel naslednje leto (1606.) v njegovi stolni cerkvi postne pridige. Ta prelat je bil namreč papežev poslanec na Dunaji, ko je leta 1599 Lovrenec tja prišel. Od tega časa je zelo spoštoval in ljubil našega svetnika. Zato ga je hotel nekaj časa, — vsaj postni čas — imeti pri sebi. Lovrenec je rad obljubil priti na Neapolitansko.

Veselo odrine iz Rima v Benetke; da bi tukaj na tihem

sam za-se služil Bogu. Pa Bog je svetost svojega služabnika vedno bolj kazal svetu po čudežih, ketere je po njem delal. Naše pero ni zmožno opisati dostojno veselje vseh stanov v Benetkah, ko so zvedeli, da stari znanec zopet pride mej nje bivati. Vbogi so bili veseli, ker dobe nazaj zopet svojega očeta in variha, mogočni so se kosali, kedo mu bo skazal večo čast; bolniki in razni betežni so menili, da zdaj gotovo zadobé zopet ljubo zdravje. Polni zaupanja so hiteli k njemu, če so mogli hoditi; drugi so se dali nesti. Mnogim je tudi res Bog na priprošnjo svetnikovo dodelil, kar so ga prosili.

Naj omenimo le, kar je pred sodniki s prisego poterdil neki duhovni iz Bergama, ki je bival v Benetkah in imel vže dvanajst let hude bolečine v nogah, tako da je komaj stal po konci. Le-ta duhovni je o svojem čudežnem ozdravljenji to-le povedal:

„P. Lovrenca Brindiškega sem že popred poznal tukaj v Benetkah po čudežih, ketere je delal, in pa ker je po svoji svetosti slovel za svetnika. Sklenil sem ga poiskati v samostanu presv. Odrešenika, ker sem terpel strašne bolečine v nogah. Tako slab sem bil, da sem komaj mogel dvakrat prestopiti. Necega poletnege dne se napravim na pot proti samostanu. Kapucini so mi povedali, da ima služabnik božji navado ob 6 uri iti v cerkev, da opravi svoje molitve. Ko sem zagledal ob določenem času patra priti, padel sem na kolena s tridesetimi ali štiridesetimi osebami, ki so prišle tudi iz tega namena in ga čakale. Poln zaupanja sem poljubil njegovo obleko in rekel: „Moj oče, bolan sem!“ Svetnik ni ničesar odgovoril; le svojo roko je položil na mojo glavo. Ob tej priči sem čutil, da se je noga zravnila. Tudi bolečine so nehale. Solze so me oblile, ko sem tako nenadoma zadobil zopet ljubo zdravje. Tudi sem se štel nevrednega te milosti, ki sem jo tako nepričakovano zadobil. Od onega dne sem bil popolnoma zdrav. Nigdar me ni več nadlegovala tista bolezen.“

Naš svetnik je druge ozdravljaj, njega samega pa so trape najhujše bolečine, ki mu jih je prizadel protin. Nigdar pa mu ni prišlo na um, da bi bil prosil Boga, naj ga reši po čudeži tega terpljenja. Saj mu je bilo največe veselje, da je terpljenje in bedo lajšal bližnjemu, ko jo je sam terpel najhujše.

Necega dne pripeljejo k njemu mladeniča, ki je imel na vratu grozno oteklino, ki se je vedno vekšala. Vsi zdravniki so

se izrekli, da je bolezen neozdravljiva. Lovrenca samega je protin tako martral, da je moral ležati. Ko zagleda vbogega mladeniča se mu v serce smili. Stori znamenje sv. križa čez bolnika, in glej! v tem trenutku je zginila oteklina, da je ni bilo več poznati. — Ko se je zopet nekega dne zbrala velika množica ljudi pred samostanom, da bi prejela blagoslov od našega svetnika, se je Lovrenec iz ponižnosti skrtil. Predstojnik samostana pa ga je velel poiskati in mu reči, naj blagoslovi čakajoče. Brez izgovora je slušal ponižni redovnik, kaker je sploh imel navado. Saj je pa tudi dobro znal, da je Bogu najprijetnejši dar, če mu daruješ svojo lastno voljo.

Zdravnik je tudi opomnil gvardijana, naj reče Lovrencu, da bi bolj hitro maševal, ker je bolan v nogah. Precej je slušal svojega predstojnika. Raje si je prikratil tolažbo, ki jo je zajemal iz premišljevanja po nedolžnem darovanega Jagnjeta na altarji, kaker da bi bil zgubil zasluženje pokorščine.

To popolno pokorščino, po kateri se spoznava prava pobožnost od hinavske, in ki je bila najljubša čednost našega svetnika, poplašal je Bog s čudežem. Je pa še tem bolj čuden, ker se je večkrat ponavljal v pričo zdravnika in samostanskih bratov. Ko je namreč čutil najhujše bolečine v nogah, prosil je, naj bodo tako dobri in ga neso k altarji, ker upa, da mu bo Bog dal moč brati sv. mašo. Vstregli so njegovi prošnji. In glej! komaj je oblekel mašno opravo, jenjale so bolečine in se mu niso povernile toliko časa, da je opravil sv. mašo. Gvardijan je tako stermel nad tem, da je bolnika prosil, naj se v prihodnjik nikar več ne ravna po njegovem svetu, ampak naj opravlja darritev sv. maše tako dolgo, kaker mu njegova pobožnost veleva. Naj tukaj omenimo še dogodek, ki se je pripetil, ko je popotoval skozi Pijačenco. Tukaj ga zgrabi huda bolezen; zdravniki so zgubili vže vse upanje, da bi zopet okreval. Vse mesto je žalovalo; knez je pa že zapovedal, naj postavijo stražo pred samostan, da ne bi trupla po smerti odpeljali. Drugo jutro je svetnik prosil, naj pripravijo altar in ga oblečejo v mašno obleko. Na veliko čudenje vseh je bral sv. mašo. Po maši pa se je čutil tako zdravega in čverstega, da je mogel uro potem dalje popotvati.

Noben dan ni opustil sv. maše; tudi na svojem popotovanji je umel tako ravnati, da je mogel maševati. Zakaj prepričan je bil, da je sv. maša v božjih očeh najdopadljiviši dar in najpri-

pravnejši pripomoček, ki vleče na nas božje vsmiljenje. Včasih je bil, ne da bi zapazil, po osem ur pri altarji.

Marsiketeremu bi se znalo čudno zdeti, da je svetnik toliko časa mašo bral. Treba pa je vedeti, da je to storil le takrat, ko ga ni nobeno delo zadrževalo in ko je sam za se maševal. Kedar pa je očitno bral sv. mašo, ni nigdar rabil več kakor pol ure. Razun tega je mašniku tudi dovoljeno, če bere sv. mašo v zasebni kapeli, da sme več časa porabiti v to. Sme svoji pobožnosti zadostiti in rekel bi, v polnih požirih serkati milost, katero daje Bog izvoljenim dušam pri daritvi sv. maše.

Posebno je bilo njegovo pripravlanje za sv. mašo. Čas od popolnočnic do jutra je porabil v premišljevanje in izpraševanje vesti tudi čez najmanjše nepopolnosti, ketere je potem mej solzami obžaloval, in se jih skoraj vsaki dan obtožil pri spovedi. Prepričan o svoji nevrednosti in ničevosti, pa navdan sè živo vero, gorečo ljubeznijo in terdnim zaupanjem je stopil potem pred altar, bolj angelju ko človeku poboben. Jasno so se kazala na njegovem obličji čutila, ki so napolnjevala njegovo serce, posebno pri darovanji, spominu za žive in mertve, povzdigovanji in obhajilu. Zdaj je razodevalo njegovo obličje britko žalost in bolečino, zdaj nebeško veselje. Prešinjen tacega notranjega veselja, je klical: „O Jezus! o Marija! o moj Bog, moje veselje, moje vse! kako si dober, kako svet, kako vreden, da bi te ljubili!“ Vnet svetega ognja božje ljubezni je pretakal obilne solze pri pogledu na nedolžno Jagnje, ki je bilo darovano za naše grehe; zato je moralo biti vedno pripravljenih več rutic, da si je ž njimi brisal solze.

Po sveti maši mu je obličje kar žarelo; usta je moral odperta deržati, da mu je zrak hladil ljubezni plamteče serce. Od tega notranjega ognja se je tudi v hudi zimi potil, da je bil ves moker. Zelo se je trudil, da bi prikrival očem ljudi te velike milosti, s katerimi ga je Bog oblagodaril; zato je večinoma maševal v samotnih in zasebnih kapelicah. Vender se je pogostokrat posrečilo pobožni radovednosti njegovih sobratov in družih oseb, da so ga opazovali in bili priče njegovega zamaknenja. Vojvoda iz Mantove in princesinja in Monaka sta ga videla v tem stanu, kaker sta ob svojem času poterdila s prisego. — Zopet drugi so videli njegovo obličje od nebeške svitlobe žareče kaker sonce, in razsvetljeno vso kapelico, kjer je maševal.

K tem nenavadnim milostim moremo prištevati tudi čudež,

ki se je zgodil v Monakovem. Po povzdigovanji se je prikazalo namreč na altarji nebeško lepo dete, ki je s prelepo svitlobo razsvetljevalo vso kapelico, kaker bi bil dan, če tudi je bila še le tretja ura po polnoči. Brat, ki je svetniku stregel pri sv. maši, se začudi tej svitlobi, pogleda kvišku in zagleda nebeško dete na altarji, ki je razširjalo to svitlobo. Tudi je videl, kako se je ljubko smehljalo mašniku, stegalo svoji ročici proti njemu in ga po lici božalo. Brat, ves prevzet svetega strahu, pade na tla, kaker negdaj aposteljni na gori Tabor, ko so gledali Odrešenika v nebeškem spremenjenji.

Naj raje bi bil Lovrenec vedno ostal v tej samoti v Benetkah, pa prevzel je postne pridige v Averzi. Tudi ga je klicalo še drugo naročilo cesarja Rudoljfa iz tihe samote; zato se je moral podvizati z odhodom.

Vojvoda Mantovski je hotel razširiti svoje posestvo. Brez pravnega vzroka si je prilastil posestvo nekega nemškega plemiča. Ker se ni mogel sam braniti, prosil je cesarja za pomoč. Rudoljff je prosil našega Lovrenca, naj gre v Mantovo in mirnim potom poravna zadevo, da njemu samemu ne bo treba tega storiti z orožjem.

Brez odloga gre Lovrenec v Mantovo. Ko pa vojvoda zvé, v kateri zadevi je prišel, ga niti poslušati noče. Na to reče cesarjev poslanec vojvodi: „Glejte, da vas ne zadene kazen božja! Odrekli ste pokorščino Bogu, ne ljudem. Njegova roka vas bo hudo zadela, in spoznati bote morali, da se ne pusti zasmehovati.“

Vojvoda se je posmehoval tej grožnji; Lovrenec sam pa je menil, da stori najbolje, če zapusti mesto. Komaj pa je zapustil mesto, nastane vpor, ki so ga vže dolgo namerjavali. Z največo silo je vojvoda sam komaj odnesel pete v terden grad. — In gdo je vpornike potolažil? Naš svetnik, keterega je vojvoda tako gerdo sprejel. To je pa tudi vojvodi odperlo oči. Poklical je cesarjevega poslanca nazaj, prosil ga odpuščenja in dal nazaj posestvo, katero si je bil po krivici prisvojil. Tudi je očitno spoznal, da ga je bila ta nevarnost zadela, ker ni slušal modrih svetov našega svetnika.

Lovrenec sam je pa sporočil cesarju, da se je Bog poslužil nenavadnega sredstva, s katerim je dosegel namen. Vse to je napotilo cesarja, da je sklenil imeti pri sebi tega svetega moža. Zato je storil tudi potrebne korake v Rimu, da se mu želja

spolni. Ko pride v Averzo, da bi imel obljubljeni postne pridige, mu prigovarja kardinalj, ki je bil o vsem dobro poučen, naj vstreže cesarjevi želji in gre na Nemško, kjer bo storil lahko veliko dobrega na prid katoliške cerkve; bolj natanko o namenih sv. stola bo zvedel iz ust papeža samega. — Sveti mož je rekel, da je pripravljen storiti vse, kar božja volja zahteva od njega.

Ko je v svojih postnih pridigah pokazal z besedo in dejanjem, da je le tisti popolnoma srečen, ki se v vseh rečeh podverže božji volji, poslovil se je od kardinalja in škofa ter zapustil Averzo. Po najkrajši poti je odrinil proti Rimu, da sprejme od papeža daljna povelja.

Brezmadežno spočetje blažene device Marije, pod to skrivnostjo posebne zavetnice frančiškanov.

(Iz govora P. Alojzija iz Parme, sedanjega
generaljnega ministra.)

Tiste dni, ko so bili letos zbrani v Rimu frančiškanski volivci, da izbere svojemu redu novega poglavarja, so imeli trije govorniki vpričo zbranih očetov slovesne govore, in sicer prvi govor dne 25. septembra P. Ignacij Jajler, predstojnik kolegija sv. Bonaventure v Kvarakih: *o našem svetem očetu Frančišku*; dne 28. septembra P. Alojzij iz Parme, provincijalj provincije Bolonjske: *o brezmadežnem spočetju device Marije*, patrona celega reda manjših bratov; dne 20. septembra P. Rafaelj Angelj, bivši provincijalj Bolonjske provincije: *o svetem Duhu*. Dne 3. oktobra pa je bila volitev, pri kateri je bil ravno P. Alojzij izvoljen za verhovnega poglavarja.

Kar ne bi zajemalo večine naših bravev, smo tu okrajšali ali izpustili. Sicer je govor tak:

V imenu Gospoda našega
Jezusa Kristusa. Amen.

*Prečastiti predstojnik, in karkoli Vas je,
preizverstni očetje!*

„Veseleč se bom veselila v Gospodu, in moja duša se bo radovala v mojem Bogu, ker me je oblekel v oblačilo zveličanja

in me ogernil z obleko pravičnosti, kaker nevesto, ki se nalipša sè svojo dragotino.“¹⁾ Prelepe res so te besede, ketere sv. mati cerkev polaga v usta Marije, vsakega madeža proste, našega se-rafinskega reda posebne patrone. Pač res se ona veseli z velikim veseljem v Gospodu, keterega je bila vredna spočeti, nositi in roditi, devica pred porodom, v porodu in po porodu. Po vsej pravici se raduje njena duša svetega veselja v svojem Bogu, ki ji je storil velike reči v mogočnosti svoji, osvobodivši jo občega potopa in obvarovavši greha, s katerim so grešili Adamovi otroci. Ona namreč je oblečena v oblačilo zveličanja in ogernjena z obleko pravičnosti, ker je, kaker prvi človek, vstvarjena v pravičnosti in resnični svetosti²⁾ zakaj zaradi svoje čistote, ki je ni zgubila le en hip ne, je prelepa nevesta božja, opisana v visoki pesmi, nališpana z dragotino, to je, s krepostmi, prebogata na darovih in nebeških darilih ljubezni in zato čudež vsegamogočnosti in modrosti božje, pri ketere pogledu se radujejo angeli, veselé revni Adamovi otroci, pripovedujeta nebo in zemlja njena čuda in občudujeta njeno lepoto sonce in luna, hudič pa se trese, s poterto glavo. O mati lepe ljubezni! O ti, ki dober svet navdihneš v važnih zadevah, ozri se na nas, tukaj zbrane v imenu Gospodovem, da bomo mislili to, kar je prav, in da to kar gre Bogu v čast in rast našega svetega reda, s tvojo pomočjo določimo in storimo. Mene pa, ki moram iz pokorščine razpravljati o tvojem brezmadežnem spočetju, dobrotljivo podpiraj, da bom govoril o premogočni tvoji prevzvišenosti v prijetno tolažbo tega častitega zbora. Pač res breme, preizverstni očetje, popolnoma neprimerno mojim ramam; toda s pomočjo preblažene device in podpiran z vašo dobrohotnostjo hočem v kratkem in lahkem govoru govoriti — *o slavi naše frančiškanske „šole“ pri začetku in obrambi nauka, kako da je bila Božja porodnica prosta izvirnega greha precej v prvem začetku svojega spočetja.* — Pri tem bom hodil po zgodovinskem potu, tako, da bo ta moja razprava bolj zgodovinska, kot poučna.

Začnem

Očetje vseh vekov so imeli Marijo vedno v največi hvali. Imenujejo jo blaženo, višjo od angelov, pervenko vseh stvari zaradi darov nature, milosti in slave, ki jih je Bog podelil nji in ni-

1) Začetek maše v praznik čistega spočetja M. B.

2) Ef. 4.

komer drugemu, in jih ne bo. S tako pohvalo povedujejo, da ji ne *odrekajo* ničesar, karkoli more dobrotljivost božja podeliti čeznaternih darov eni posebni stvari ali vsim stvarjem skupaj. Vender se v tem slavljenji še ne nahaja nauk o brezmadežnem spočetju posebej razvit; vse je še bolj splošno, nerazmotano. Ni se še takrat o tem natačneje razmišljevalo, še manj prepiralo.

Prepir o tej skrivnosti se začne ob času sv. Bernarda. Ko so namreč Lijonski kanoniki vstanovili praznik spočetja Device, se jim na vso moč vpre „doktor medotočni“ in jim očita novotarijo. „Čudimo se,“ pravi, „kaj je na misel prišlo neketerim zmej Vas, da vpeljujejo nov praznik, *keterega ne pozna cerkveni obred, ne poterja razum, ne priporoča staro izročilo*“¹⁾ O tem času so imeli sicer *rojstvo* Device za sveto, ne pa še *spočetja*.

Znal bi kedo reči: če je temu res tako, kako pa je mogla današnje dni cerkev razglasiti ta nauk za versko resnico? Odgovor: cerkev je vse kerščanske resnice cerkveno opredelila ali zato, ker je začel kedo *tajiti* take, ki se nahajajo naravnost, *izrekoma*, v sv. pismu ali ustnem izročilu, ali pa zato, ker so ketero katoliški cerkveni učenjaki po svetem pismu in ustnem izročilu *preštudirali*, ter dobro na vse strani presodili. Tako se je godilo tudi nauku o brezmadežnem spočetju Marije Device, dokler ni zginila megla, ki je zakrivala predpravico Device in potem „je sonce posvetilo na sčite in gore so se od njih lesketale“²⁾, to so pravi, velika svetloba je obsijala skrivnosti sv. pisma, odperla učenjakom oči, da so zagledali Marijino skrivnost, ogrela jim je serce, da so ji se vso gorečnostjo sledili in je na zadnje tudi sveto cerkev pripeljala, da je se svojo nezmotljivo veljavo za terdno določila za versko resnico to, kar je bila do takrat le pobožna misel. — Pa, idimo dalje.

Po časih sv. Bernarda se je ta prepir več ali manj nadaljeval. V trinajstem stoletju pa so po višjih šolah nalašč začeli preiskavati in razpravljati vprašanje: „ali je bila blažena Devica spočeta v izvirnem grehu?“ Da je bila, tega mnenja so bili sloveči učitelji, pisatelji in bogoslovi tiste dobe, kaker: Peter Lombard, Aleksander Haljski, Aljbert Veliki, sv. Bonaventura, sv. Tomaž Akvinec; Peter iz Tarantazije, Aljvar Pelagij; Kajetan in Ferarski; Egidij Rimski in Henrik Gandavski. Neketeri so

¹⁾ S. Bern. op. omnia, Vol. I. pag. 169. et seqq. Edit. Venet. 1750.

²⁾ I. Mak. 6.

menili, da je bila posvečena, preden je prejela dušo, drugi zopet, da potem že, ko jo je prejela. Te zadnje misli ne omenja še sv. Tomaž, „ker je o njegovem času če ni bilo,“ veli Kajetan, „in so se sploh vsi tega deržali, da ja bila blažena Devica v izvirnem grehu spočeta. To mnenje, če tudi novo, če tudi različno od nauka starih učiteljev in v obče od nauka svetnikov . . . vender nima nič v sebi, kar bi bilo proti veri.“¹⁾

Bili so bogoslovi, ki so terdili, da so že zgoraj imenovani Aleksander, Bonaventura in Tomaž zagovarjali pobožno misel o brezmadežnem spočetju. Ali to se ne da dokazati. Saj sv. Bonaventura, ki je bil Aleksandrov učenec, sam pravi, da še ni nikogor slišal govoriti, „da bi bila devica Marija brez izvirnega greha“²⁾, in tudi on sam tega ni učil, ker knjiga na katero se sklicujejo: „Zercalo bl. Device Marije“ in „Govor 2. o vnebovzetju,“ se mu podtikata in nista njegova. Kar se tiče sv. Tomaža, nam je priča že prej imenovani Kajetan, da tega mnenja o njegovem (Tomaževem) času še ni bilo; priča so nam skoraj vsi dominikanski bogoslovi, ki so bili proti nauku o brezmadežnem spočetju, dokler ni bil razglašen za versko resnico, sklicevali so se pa na ravno tega Tomaža. Torej sklepam: mnenje, da je bila Marija devica posvečena po podedovanem izvirnem grehu, je bilo splošno v 13. veku in naj mislijo o tem noveji pisatelji, karkoli hočejo.³⁾ Imeli so namreč takrat to mnenje, po besedah Kajetanovih, za različno od nauka starih učiteljev in v obče od nauka svetnikov.

Kako je tedaj pobožno mnenje o spočetju Marije device brez madeža izvirnega greha napredovalo od početka 14. stoletja, da je polagoma pridobilo zase bogoslove, vsučilišča, akademije, redove, kneze, narode in tudi veljavo svete cerkve? O blažen, red sv. Frančiška, nigdar po vrednosti dosti pohvaljen! Objemam te z obema rokama, napovedujem ti vso srečo! Iz tebe namreč so prišli tisti preučeni možje, ki so Marijo oznanjevali presrečno, in njeno predpravico stanovitno zagovarjali! Pač slava, nad vse vzvišena!

1) Comment. in Summ. Theol. S. Thomae, III. Part. quaest. 27.

2) In III. Sent. dist. 3. part. 1. quaest. 2.

3) P. J. Cornoldi terdi, da stari skolastiki niso dobro razločevali mej „conceptio activa“ in „passiva“. Kako silno se moti, kaže najbolje Summa Theologica Alex Hal. parte 3. quaest. 9. memb. 2. art. 1. et seqq. edit. Ven. 1575.

Vodnik tej žlahtni četi pa je bil Janez Duns Skot, iz reda manjših bratov, ¹⁾ radi svojega bistrega uma imenovan „*doktor subtilis*“ (natančni). Ugnal je nasprotnike te Marijine predpravice najprej v Oksoniji, potem v Parizu in zadnjič v Koloniji.²⁾ Dotično vprašanje je najprej dobro na vse strani premislil; pretehtal na drobno zadevne izreke sv. pisma in svetih očetov, potem pa se, dobro pripravljen, pohlevno in zmerno, kaker je imel navado, vpre občemu mnenju, ki so ga imeli do tistega časa po visokih šolah, ter postavi za temelj te-le stavke: „Bog je mogel storiti, da ona (Marija) ne bi bila nigdar v izvirnem grehu, mogel je tudi storiti, da bi bila le en hip v grehu, mogel je tudi storiti, da bi bila nekoliko časa v grehu, in da bi bila zadnji hip tistega časa očiščena“³⁾ Nato pove sam svoje mnenje kaker v dvojbi, iz ponižnosti takole: „Ketero pa izmed tega trojega se je zgodilo, to Bog ve: če se ne protivi veljavi cerkve ali svetega pisma, je berž ko ne bolje, to podeliti Mariji, kar je bolj izverstno“. Zelo previdno postopa, kaker vsakdo vidi, ker se je vzdignil zoper obče mnenje in zoper vse učitelje pariške više šole! Zdaj pa vprašam, ali bi bil tako ravnal, ke bi bil zares Aleksander Haljski, Tomaž Akvinski, serafinski Bonaventura in drugi preimenitni učenjaki tistega stoletja pripoznavali brezmadežno spočetje, kaker to še zdaj terdijo neketeri? Gotovo da ne! Previdno toraj in bojzljivo stopa s početka natančni doktor najprej iz že navedenega vzroka; ali kmalu se bolj oserči, in ko govori o zasluženji Kristusovem v prvem trenutku svojega spočetja, veli . . . „blažena devica Marija, ki nigdar ni bila sovražnica djansko glede djanskega greha, in ne glede izvirnega, bila bi pa vender, če ne bi bila obvarovana.“⁴⁾ Ko se razvname prepir o tem, tudi on še bolj napne svoj ostri um, še globokeje se zamisli v zadevo in pride do tegale sklepa: „Marija mati Božja je v prvem začetku svojega spočetja, t. j. v tistem začetku, v katerem se je njena duša združila s telesom, dobila izvirni greh, ali zato, ker je Bog ni mogel obvaro-

1) Sv. Frančišek je želel, da bi se njegovi duhovni bratje, udje njegovega reda tako imenovali.

2) Cfr. *La Scholestique etc. P. Prosperii. Cap. Paris. ed. 1888. — Dissert. etc. P. Venantii a Celano, Min. Gen. Romae ed. 1855. — Et alii multi Script.*

3) In III. Sent. Dist. 3. quaest. 1.

4) Id. ibicl. dist. 18.

vati; ali zato, ker se ni spodobilo, ali pa, ker ni hotel: toda nobeno zmej tega trojega se ne more v resnici dopustiti: toraj je storil, to je, obvaroval jo je v resnici vsacega madeža, tako, da niti trenutek ni bila podveržena grehu in tako izvzeta od postave, ki je splošna za vse Adamove otroke.“

To terditev je moral zdaj braniti in natančneje dokazati. To tudi stori. Naj prej dokaže, da to ne nasprotuje nauku sv. cerkve. Stavke svetega pisma, ki se zde nasprotni, sam poišče in dokaže, da je to nasprotje le navidezno. Ker, če pravi sv. pismo, kar se tiče stvarjenja, da smo vsi po Adamu dobili izvirni greh, še ne sledi iz tega, da ne bi bila mogoča izjema za prav posebno stvar. Tudi to dokaže. Saj tisti Bog, ki je začetnik nature, je tudi začetnik milosti, pa tudi delivec te milosti, kaker po navdihnenji duše, tako tudi prvi trenutek navdihnenja. — Tudi kar se tiče odrešenja, keterega so potrebovali in potrebujejo vsi ljudje, ne nasprotuje to pobožno mnenje svetemu pismu. Tudi to dokaže . . . Saj bi bila Marija res omadeževana z izvirnim grehom, ke bi je ne bila obvarovala milost odrešenikova.

Marija je bila torej v mnogo obilniši meri in izverstniše deležna neizmernih zaslug neizrekljivega odrešenja.

Če tedaj brezmadežno spočetje ne nasprotuje veljavi svetega pisma, tudi veljavi svete cerkve nasprotovati ne more, torej se je zelo spodobilo, da je bilo brezmadežno. Tako terdi na dalje naš Duns Skot in tudi to dokazuje. Dokazila jemlje iz visoke vrednosti Kristusove, komer je Marija mati preslavna. Gotovo se je zelo spodobilo, da bi imel *bistveno sveti, nedolžni, neomadeževani, odločeni* od šotorjev grešnikov, mater v času po mesu, ne samo posvečeno, temuč sveto že od prvega trenutka njenega spočetja: mater, ki ne bi bila nigdar v grehu, mater, s katero se le en hip ne bi mogel bahati hudič, da je bila v njegovi oblasti! Jako se je spodobilo, da postane prosta vsega madeža ona, ki je bila pred vsim časom vstvarjena od Boga, pervenka stvari, povikšana kaker ceder na Libanu, kaker cipresa na sijonski gori, kaker paljma v Kadesu, kaker zasajena roža v Jerihi in ketera je kaker cimet in lepo dišeče mazilo in kaker izbrana mira dajala prijeten duh od sebe. Zelo se je spodobilo, da bi bila Marija, *milosti polna, mej ženami blagoslovljena, srečna* imenovana od vseh narodov, izvzeta od splošne postave greha in po neskončnem zasluženji svojega sinu po prav posebni

predpravici odrešena na vzvišen način, to je, obvarovana izvirnega greha. Zelo se je slednjič spodobilo, da *hči, mati in nevesta božja* noben trenutek ne bi bila vjetnica hudičeva. Pa kedo dvoji, ali more dvojiti, (tako sklepa Marijin doktor) da je Bog t o hotel in storil, kar se je zelo spodobilo? In nasledek te Skotove razprave, kakšen je bil? Njegovo „pobožno mnenje“ je postalo bolj obče, tako da so v 30 letih zatim na Pariškem vseučilišči že obhajali praznik brezmadežnega spočetja blažene device Marije. (Konec prih)

P. O t o n S k o l a,

apostoljski misijonar Indijanov v severni Ameriki.

(P. F. H.)

Ko sem pred leti nabiral gradivo za popis življenja slovečega misijonarja Frančiška Pirca, našel sem v njegovih misijonskih poročilih mnogokrat s hvalo omenjenega njegovega svetu malo znanega sotrudnika P. O t o n a S k o l a. Njegova delavnost mej Indijani me je bolj in bolj zajemala in dobil sem sčasoma toliko tvarine, da sem mogel splesti kratek popis tudi njegovega življenja. Častiti mož je ta mali spominik pač zaslužil. Saj je oral mej Indijani terdo ledino kaker Baraga in Pirec, njegova slavniša rojaka.

I.

P. Oton Skola je bil rojen 1805. v Novem Mestu, kjer so imeli tedaj njegovi stariši eno, rekel bi, najlepših hiš, ki so jo ohranili bratje njegovi do smerti. Pred nekaj leti je še le prišla hiša v druge roke, ker je rodbina do ene vnukinje izmerla. Pri sv. kerstu je dobil ime Karelj. Ob tistem času so bile razmere na Kranjskem žalostne zaradi vednih vojska s Francozi. Tudi šole v Novem Mestu, ki so jih oskerbovali frančiškani, so terpele zaradi vojske. Zato je naš Karelj zveršil šesto latinsko šolo še le v svojem 22. letu, leta 1827. Na jesen tega leta je stopil v red sv. Frančiška ter bil preoblečen 13. dan novembra. Modroslovske in bogoslovske šole je doveršil v dotičnih samostanih, deloma pa obiskoval škofjske. Dne 25. septembra 1831. l. je bil posvečen v mašnika. Ko je zveršil šole, so ga predstojniki poslali v razne samostane, delat v vinogradu Gospodovem. —

Leta 1829. je vstanovil dunajski nadškof Milde „družbo sv.

Leopoljda“, kateri je namen, podpirati misijone zlasti mej Indijani v severni Ameriki. Slavni Friderik Baraga je od nas prvi zapustil domovino in šel širit kerščansko oliko mej Indijane. Njegovi listi so zvalili 50letnega Frančiška Pirca, da se je odpovedal lepi fari Podbrezju, — in šel katoliško vero oznanjat Indijanom. Baragovi in Pirčevi klici po novih delavcih so tudi v vzglednem redovniku P. Otonu obudili misli in želje po misijonu. Dne 30. novembra leta 1840. piše za god svojemu bratu, ki je bil urednik v Kerškem, in zahvalivši se za nekatere reči, ki mu jih je podaril, mej drugim naznanja: „Kaker Ti je znano, so me prestavili prednjiki iz Nazareta na Tersat poleg Reke, da se pripravim za misijon mej Indijani. Vže dne 25. oktobra sem prejel list in veselo vest od dunajskega nadškofa in kardinalja, da je poslal moj list v Rim kongregaciji „propagandi“; ob enem mi je dal raznih svetov, kako naj se pripravljam na misijonsko delo. Čez tri mesece pojdem s Tersata v Ljubljano, da si preskerbim za misijon potrebnih reči. Iz Ljubljane bom potem odri-nil naravnost v Terst, in od ondot po širokem morji proti nez-nani Ameriki. Samo ob sebi se razume, da nimam v tem krat-kem času prilike, da bi Tebe in druge obiskal. Teško boš še kako pismo prejel od mene iz Evrope. Bodi srečen se svojo dru-žino in glej, da dosežeš večno nevenljivo krono v nebesih.“ —

II.

O potovanji P. Otona v Ameriko manjka natančniših poročil. Iskrena želja njegova je bila, da bi se pridružil svojima ro-jakoma Baragi in Pircu. V Mičigenu je bila tedaj še le ena sa-ma škofija se sedežem v Detroitu. Škof se je imenoval Lefevre. Ta pošlje našega mladega misijonarja v Makinak (Mackinac), ki je na otoku enakega imena mej Huronskim in Mičigenskim je-zerom. Iz Makinaka piše P. Oton svojemu bratu mej drugim: „Tvoj list od dné 10. decembra 1842 sem prejel 8. marca 1843.“ — Potem mu razlaga podobo kraja, katero mu je poslal, češ, to je cerkev, to moje stanovanje in g. misijonarja Pirca, ko pride v te kraje i. t. d.

„Relikvijarij, ki mi ga je poslal brat Joahim, sem spremeni-l v monštranco; je v „La Pointe St. Ignace.“ Vsako nedeljo po večernicah dam ž njo blagoslov vernim. Podobo matere božje iz hiše svoje matere imam v svoji cerkvi. Ogledujem jo pogosto-krat in si mislim: „Sliko, katero sem kot otrok tolikokrat gle-dal v domači hiši, gledam zdaj tukaj v tej silni daljavi mej div-

jaki.“ Žepna ura, ki mi jo je poslal brat je boljša, kakor tukajšne ameriške; kaže natanko, kakor sončna. Tudi žepni nožič ki mi ga je brat Feliks poslal, nosim v spomin vedno pri sebi. Naj bolj pa se je skazal brat Joahim v Novem Mestu za moj misijon. Priserčni pozdrav, dragi bratje in sestre“

V Makinaku je ostal P. Oton do 4. oktobra 1845. leta. Naj posnamem še neketere čertice iz lista, ki ga je pisal (dne 17. julija 1845.) nekaj mesecev pred odhodom svojemu bratu Francišku Ks., ki je bil tisti čas cestni urednik v Kerškem. „Moje terdno zdravje, moja mnoga opravila, ki jih imam s cerkvijo in misijonskimi posli, so ti vže več ali manj znana iz prejšnjih listov.*) Lahko si torej misliš, da sem vedno na nogah in le redko kedaj doma, večinoma sem na vodi. Tudi tvoj list sem dobil, ko sem prišel ravno iz „krivega drevesa“ Arbre croché (beri: arbr kroš). — Preč. g. Francišek Pirec je namreč mislil pred nekaj tjedni odriniti z dvema Indijancema v Granportadž (Grand Portage). Tudi se je bil vže odpravil iz Makinaka v Sault. Ker pa ni našel primerne barke, na kateri bi se odpeljal v svojo misijonsko postajo, vernil se je nazaj v Krivo Drevo. Mej tem so prišli Indijanci od Krivega Drevesa po-me, naj grem previdit neketere bolnike. Ostal sem ondi cel teden. . . . Jako me veseli, da ti je všč podoba cerkve v Makinaku, ki sem ti

Michili-Mackinac, cerkev in duhovnija.

*) Teh nisem dobil. Pisatelj.

jo poslal. Rad bi ti bil poslal podobo vsega mesta in okolice, kaker sem jo narisal, pa mislil sem si, list bi postal pretežak; tudi bi se lahko zgubil in ti ne prišel v roke, ker si zdaj tukaj, zdaj tam, kamer te pač kliče tvoj uredniški posel. Na podobi se vidi ves otok Makinak s cerkvijo, farovžem, ki je nekoliko na stran od družih hiš, in pa kočé Indijanov, katerih je vedno nekaj na otoku. Nad mestom se vzdiguje skalnat, peščen holmec, obraščen s cedrami in drugim germičjem. V daljini preko jezera pa se vidi drugo obrežje, kjer je druga moja misijonska cerkev „La Pointe S. Ignace.“ Običaje in razmere tukajšnjih prebivalcev sem ti vže opisal. O rastlinah ti ne morem kaj novega povedati, ker je zemlja vsa peščena. Na pogorji so prijetne ravnine s prijaznimi gozdi, ki pa so bili zasajeni. Zlasti znamenita je mej drugimi neka pečina v podobi slavoloka, ki jo ptujci, ki pridejo sem, radovedni ogledujejo. Ob bregu Mičigenskega jezera vidiš pa razne barve marmor. . . . Od Detroá do Makinaka je 390 milj. Podnebje je zelo enako s Kranjskim. Le zima je hujsa. Vsa jezera zamrznejo, da ljudje po njih vozijo. To se godi meseca decembra, januarija in februarija do srede marcija. Potem se na enkrat vreme spremeni. Po merzlih dneh nastane na enkrat toplo. . . .

Meseca septembra pridejo Indijani sem, da dobé plačo za odstopljene dežele. O tem času bo prišel tndi č. g. Pirec sem. Pokazal mu bom tvoj list. Gotovo ga bo veselilo zvedeti, kar si mi pisal s Kranjskega. Je pa ves takov blag, skromen in ponižen mož, kaker si mi ga opisal v listih. Od kar ga poznam osebno, prekosi še tvoje poročilo v mojih očeh. . . . Da mi je vmerla preljuba mati, zvedel sem vže po provincijalju P. Angelju, o smerti sestre Frančiške pa še le v tvojem listu. Za-me seveda je z materino smertjo vmerlo vsako svetno veselje, v moji duši pa je vsplamtelo novo upanje; toliko raje in z večim hrepenenjem se oziram proti nebu, kjer me čakajo moji dragi stariši, da se združim z njimi. Saj bi moral biti jako terdega serca, ke bi precej pozabil mater, ki je prelila toliko solz ljubezni za me. Spominjam se je kaker sestre vsaki dan pri sv. maši. Kaker ste na svetu vedno skupaj živeli, tako upam, ste tudi združeni v nebesih. Rad bi kaj bolj natančnega zvedel o smerti matere in preljube sestre. Smert matere je za me jako važen dogodek v življenji. Preživo me spominja, da nismo rojeni le za ta svet, ampak za nebesa, ketere si moramo skušati dobiti. To naj bode moja, tvoja in naših vseh misel in hrepenenje.“ . . .

Prilika o čednostih.

(Konec.)

Ko preteče leto in dan zbero se po dogovoru skupaj in vsaka pripoveduje, kod je do zdaj hodila, kaj je storila in doživela.

Perva se oglasi radodarnost. Odpravila sem se — pravi — na neko grajščino, ki je bila last neke dobre plemenite vdove. Hitro sem se gospej prikupila in kar sem ji nasvetovala, vse me je slušala. Vsaki dan ste bile v gradu dve mizi pogernjeni, za popotnike boljšega stanu in za vboge; tim je zraven tudi denarja dajala. Po mojem nasvetu odpusti plemenita gospa kmetom in podložnim vse davke in dolge, cerkvam in samostanom zapiše pa obilno nepremičnega posestva. Veliko veselja je bilo v gradu in po deželi; ali ta radost se je žalibog kmalu premenila v žalost. Mnogi obdarovanci so začeli slabo in pohujšljivo živeti, kmetje se niso menili več za plug ali drevó; radi so pojedali in popivali ter vsakoverstne nerodnosti uganjali. V grad je dohajalo vsaki dan več soderge, in ker ni bilo več mogoče vsim obilno postreči, oropali so iz jeze grad ter ga zažgali. To je bilo zlo. K sreči da je bila plemenita vdova popred neko bolnišnico sezidala. kamer se je zdaj zatekla, da bi tamkaj do smerti živela. Zapustila sem jo s tolažbo, da ima plačilo vsaj v dobri vesti.

Za radodarnostjo poprime besedo pravičnost rekoč: Nastanila sem se v sodišču pri nekem mladem gospodu, ki je imel kmalu postati sodnik. Neprenehoma sem pri njemu stala in ga nagovarjala, da naj strogo pravico zveršuje po starih zakonih in natanko po pisani postavi. Njegov prednik — neki star, izkušén in moder gospod — se ni oziral samo na pisano postavo, ampak tudi na navade, stara sporočila in na okoliščine, ki so včasih tudi kakšno polajšanje ali drugo premembo postave opravičevale. To čast mu je treba pa vender priznati, da je znal lep red vzdržati in pridobiti si ljubezen in zadovoljnost podložnih. Mladi pa je po mojem nasvetu prebral vse stare in oprasene pravniške knjige in pisma in potem začne strogo po zapovedi in postavi svojo novo službo. Ispolnjeval je postavo po besedi brez vsakega drugega obzira. — Jaz sem bila ž njim popolnoma

zadovoljna, ali toliko nezadovoljniši so bili podložni ljudje. Tožili so, da je strog in nevsmiljen. Mladi neiskušeni sodnik pa — namesto da bi njih tožbe poslušal — je ljudi še kaznoval. To jih je tako razkačilo, da so napadli sodišče, knjige in pisma požgali, sodnika pa obesili na neke nove viselice, ki jih je ravno sam bil napraviti dal iz prevelike gorečnosti do mene pravičnosti. Zapustila sem potem tisti kraj brez upanja, da bi mogla temu rodu pravično še kaj pomagati. Oh, ako bi bila meni prihitela modrost in previdnost na pomoč, in ako bi se bila k pobožnosti zatekla, ne bi se bilo kaj takega zgodilo. Zdaj vidim, da osamljena lahko mero prestopim, kaker ti, radodarnost.

Potem pove še vsaka druga čednost svoje nezgode. Delavnost ali marljivost je bila šla v službo k nekemu vbogemu kmetu. Noč in dan se je trudila — ali brez blagoslova. Kmeta je začela lenoba premagovati in počel je nerodno živeti. —

Varčnost je rekla, da se je nastanila pri neki vbogi vdovi. Skerbno ste pazili na to, kar ste s prejo in pletenjem pridobili, — ali kar naenkrat izgine ves denar. Vdova si je kupila lepo novo obleko in o cerkvenem prazniku se je ž njo ponášala — kaker druge ženske. Njeno serce so prevzele slabosti. Svete sem dajala tudi sosedom, — nadaljuje varčnost — in tudi ti so me zlorabili, ker so postali še prevarčni, bližnjega so brez vsmiljenja odirali, vboge so odganjali, češ da morajo biti varčni. Res, da so sicer varčni bili, pa vender niso imela predobrega imena.

Zdaj pa pride na versto krotkost in reče: Spornostjo sem prehodila deželo, pa nikjer nas niso hoteli sprejeti. Pregarjali so nas in imeli za neumne, ki niso za nobeno rabo.

Sledujoč mora tudi modrost svojo povedati. Molčala je namreč ves čas in sploh je le malo govorila. Rekla je: Moja zgodba je kratka. Mej tem časom sem živela pri nekem puščavniku. Zraven strahu božjega sem tudi jaz v njegovem sercu prostorček našla. Opraviti sem imela malo. Pokazala sem mu mesta, kjer so bile najboljše jagode in korenine, opozorila sem ga, če je pri studencu nerodno verč postavil, da bi se ne razbil; opomnila sem ga, da naj kočico pokrije in zapre, ko se je mraz približeval ali pa huda ura. Prav mirno in zadovoljno sem tam živela in zelo težavno mi je bilo ta kraj zapustiti. Ali ker smo si besedo dale, da se snidemo, morala sem tudi jaz semkaj priti.

Čez nekaj časa poprime zopet modrost besedo in reče:

Kaj hočemo še nadalje storiti? — Čednosti molčijo. — Modrost pa tako-le svetuje: Najboljše se mi zdi, da si zopet predstojnico poiščemo in izvolimo. Saj smo zadosti spoznale, da ne skupaj in ne posebe dobrega storiti ne moremo, dokler bodemo svojevoljno ravnale. Zvedela sem, da v mestu živi neka bogaboječa gospa — pobožnost sama, — ketera rada sprejema sirote, siro-make in bolnike. Pri tih delih vsmiljenja nas zelo potrebuje. Kar k njej pojdemo, tam bomo lahko vsaka po svoje za vbogo človeštvo delale.

Čednosti so bile s tim svetom zadovoljne, odpravile so se zopet pod vodstvo pobožnosti. Dokler vse tako ostanejo, bodo mnogo dobrega storile.

(P.—n.—n.)

Zahvala za vslišano molitev.

Iz Novega Mesta.

Opravila sem devetdnevnicu na čast Materi božji in sv. Antonu Padovanskemu, da bi se neko rodbinsko sovraštvo poravnalo, in pa za ljubo zdravje, z obljubo, da se hočem v „Cvetji“ očitno zahvaliti. Ker je Bog na priprošnjo svoje matere in sv. Antona vslišal mojo željo, s tem izpolnim svojo obljubo.

Ob enem priporočam bolno osebo vsem bratom in sestram 3. reda, naj za njo molijo po mojem namenu. T. R.

Iz Temnice na Krasu.

Naznanjam tu očitno serčno hvalo preč. Devici Lurdski! — Očeta sem imel na smertni postelji. Niti zdravnik, niti duhoven, ki ga je z Bogom spravil, ni imel več upanja, da bi kedaj še ozdravel. Jemajoč od vseh slovo poželi še enkrat sv. obhajilo, z bratom pa se pogovarjava zaradi žaganc za trugo. Drugo jutro je bil tedaj obhajan in na to mu dam jaz par požirkov lurške vode, s priporočilom, naj jo po odmoljeni molitvi k Lurški Mariji Devici, z zaupanjem v njeno moč spije. In — hvala Mariji! — komaj je to zavžil, čutil se je boljšega, bil je ves zadovoljen in zahteva jed. Od tistega dne je vedno boljši, čeravno v 80. letu, bil je vendar že k nogam v Gorico in druge kraje.

Upam, da mi ga „Brezmadežno spočeta ohrani ze nekoliko dni.“ Ave Marija!

Karol Čigon, vikar.

Karmeljski Materi Božji, ketere podoba se časti v frančiškanski cerkvi pri sv. Trojici v Slov. gor., se zahvaljuje neki duhovnik za vslišano molitev v jako važni reči v duhovnem pastirstvu.

Neki tretjerednik se zahvaljuje sv. Antonu za hitro pomoč pri nekem telesnem poškodovanju

Iz Polhovega gradca.

Naj naznanim v čast Matere Božje in sv. Frančiška in svelega Antona Padovanskega zahvalo za veliko milost, ki smo jo na prošnjo teh prijateljev božjih dosegli.

Velika nesreča je zadela našo rodovino v smerti nekega naših sorodnikov, prav v resnici nesrečni smerti brez sv. krsta. Velika žalost za nas posebno, ker se je bilo bati, da bi še prihodnjič znalo biti tako zaradi slabega zdravja dotične osebe. V tem strahu za prihodnost smo se zatekli k Materi Božji in sv. Frančišku in sv. Antonu z obljubo, da naznanimo v „Cvetje“, če bomo uslišani. In ni bilo naše zaupanje osramoteno. Vse je bilo po naši volji. Torej bodi Bogu hvala in Materi Božji, sv. Frančišku in sv. Antonu,

M. S.

Iz Zadržeta 31. kimavca 1889.

Moja mati so bili hudo bolni, da so vsi zdravniki nad njimi obupali, in tudi gospod, kateri so jih za smert prevedeli, so rekli: dolgo več ne bodo živeli. V tej žalosti smo se zatekli mi otroci k Mariji, upanju obupajočih, k sv. Jožefu, sv. Antonu in sv. Frančišku, in smo devetdnevnic opravljali, in hvala Bogu, mati so ozdraveli. Ravno tako se zahvaljujemo za eno srečno dobljeno pravično pravdo, za katero smo tudi devetdnevnic opravljali z obljubo.

Z Goriškega.

Za časa svojega cesarskega službovanja, bil sem v veliki nevarnosti zgubiti svojo čast in prostost.

Priporočil sem se prečisti Devici in naredil obljubo, da bom 5 let zaporedom po enkrat obiskoval nje svetišče na sv. Gori in molil vsak krat 200 češčenj ter svoje rešenje objavil v „Cvetju sv. Frančiška.“ Po nje vsegamogočni priprošnji bil sem rešen iz te velike zadrege.

L.

Nadalje se zahvaljujejo: A. L. za hitro vslišano prošnjo sv. Antonu, T. K. za nazaj dobljeno reč sv. Jožefu, sv. očetu Frančišku in sv. Antonu Padovanskemu; M. P. na Notranjskem

za neko zgubljeno reč, ki se je kmalu našla: M. L. za ljubo zdravje, katero je nje sestra zadobila po devetdnevni Mariji Devici, sv. Antonu in sv. Frančišku; neka tretjerednica goriške skupščine za zadobljeno zdravje Jezusu in Mariji, sv. Jožefu, sv. Frančišku in sv. Antonu.

Priporočilo.

V pobožno molitev se priporočajo: vč. P. Celestin Fošner, frančiškan pri sv. Trojici v Slov. gor., rojen 2. januarja 1805, vmerli 1. sept. 1889; rajni udje tretjega reda skupščine svetotrojiške: Jožefa Koser in Elizabeta Ajlec, obe od sv. Jurija, Ana Roškar in Terezija Markovič od sv. Benedikta, Urša Dokl od sv. Antona (zgled kerščanske poterpežljivosti v dolgi bolezni), Frančišek Rajšp od sv. Lenarda, goriške: s. Antonija (Julijana) Furlani, ki je po izglednem življenju in 40-letnem terpljenju vmerla 1. nov. 1889 v nbožnici vsmiljenih sester v Gorici, s. Tereza (Ludovika) Vižentin iz Savodnja, s. Neža (Barbara) Milost iz Gergarja, br. Janez (Anton) Tabaj iz Št. Andreža; medanske: s. Ana (Marija) Simčič, s. Marija (Ana) Muzulin; tomajske: s. Johana (Marija) Kavčič; novomeške: Kotar Ana, Trebnje 4. jul., Petrovič Kat. Suhor 11. jul., Blažič Johana, Rudolfovo 15. jul., Reisner Uršula, Novo Mesto 31. jul., Vesel Jera, Šmihel 8. avg., Klinc Urša. Mirnapeč 10. avg., Zagorec Marija, Št. Jernej, meseca sept., Stefanič Ana, Dragatuš 28. sept., Redik Mica, Št. Peter 13. novb., Stepič Marija, Novo mesto 13. nov., Kambič Katar., Semič 16. nov., Vavtar Meta, Trebnje novb.; preč. gosp. Matija Videmšek, župnik Belocerkovski, poseben prijatelj in pospeševalec 3. reda, 15. nov.

Ceremoniale III. Ordinis S. Francisci.

Obrednik III. reda sv. Frančiška. Rudolfovo 1889. Založil tretji red. — Tiskal J. Krajec. Dobiva se samo pri predstojništvu III. reda v Novem Mestu: cena vezanemu v usnje sè zlato obrezo s pošto vred 75 kr., z erdečo obrezo 65 kr.

